

Zorg & Markt

Verbeter r&d-klimaat voor medicijnen

Roep dreigend tekort een halt toe

Corina Wolfert

Stimulering van marktwerking, het drukken van prijzen, en beperking van intellectueel eigendom (merken en octrooien) remmen de innovatie en aanvoer van medicijnen. Dit laatste wordt mede veroorzaakt door centralisatie van productiesites, waardoor produceren kwetsbaarder is geworden.

Om de opdrogende r&d-pijp lijn te vullen en toekomstige omzet veilig te stellen, zijn overnames noodzakelijk. Inkomsten lopen terug door het verstrijken van octrooien van goedlopende medicijnen en het tekort aan nieuwe geneesmiddelintroducties.

Het ontwikkelen van een nieuw medicijn kost snel € 1 mrd en duurt 8 tot 15 jaar. Slechts 1 op 5000 stoffen haalt de eindstreep. Een nieuw duur distributiecontrolesysteem om vervalsing tegen te gaan drijft medicijnkosten verder op.

De industrie moet die investering in een relatief korte periode terugverdienen, want een octrooi beschermt maar 20 jaar. Voordat het medicijn is uitontwikkeld, is al zo'n 10 jaar verstreken. Onder voorwaarde kan de beschermingsduur met 5 jaar worden verlengd.

Recentelijk ontsloeg Novartis 2000 man omdat een generiek product het merk Diovan beconcurrerde. Als winstgevendheid wegvalt, stoppen bedrijven de productie of investeringen. Het verlies van kennis en mankracht door ontslagen zet het r&d- en productieproces verder onder druk.

Strengere regelgeving door gezondheidsautoriteiten maakt het ontwikkelen van een medicijn moeilijker. De industrie moet de

kosten daarom terugverdienen met bestaande geneesmiddelen. En juist de prijzen daarvan liggen onder vuur. Marktwerking van Nederlandse zorgverzekeraars drukt de vraagprijs verder.

Het goedkoper worden van medicijnen kan parallelimport in de hand werken. De farmaceutische industrie probeert via bijvoorbeeld prijsdifferentiatie die handel te verminderen. Hierbij blijft de door de overheid afgedwongen prijs voor de lokale bevolking gehandhaafd. Voor parallelhandel geldt een hoger tarief.

In 2009 bepaalde het Europese Hof dat dit mag als het bedrijf kan aantonen dat prijsdifferentiatie bijdraagt tot productieverbetering, technische of economische vooruitgang. De consument heeft namelijk baat bij onderzoek en ontwikkeling van nieuwe medicijnen. De industrie wil nu meer transparantie in de EU-prijzen aanbrenge. Parallelhandel tegengaan door medicijnen onder verschillende merknamen op de EU-markt te brengen, mag alleen als de merknaam in het registratiedossier of in het merkenregister is geweigerd.

Aan de ene kant staan overheid en verzekeraars, die de zorg zo goedkoop mogelijk willen reguleren, daartegenover de farmaceutische sector, die zijn product wil verkopen tegen de best mogelijke prijs om r&d te kunnen financieren en om bedrijfscontinuïteit te garanderen. Herbezinning is nodig, omdat uiteindelijk patiënten schade leiden.

Corina Wolfert is merkenadviseur (bio)pharma bij Merkenbureau Abcor.